

Glasbeno-gledališka predstava *Tesla* v izvedbi *Janeza Dovča*

Janez Dovč je priznan glasbenik, po osnovni izobrazbi pa fizik. Ti dve obliki človeške kreativnosti delujeta po (navidez) nekoliko različnih metodoloških principih, vendar se v orfiško-pitagorejskem smislu medsebojno dopolnjujeta in zlivata v skupno ustvarjalno polje, vidno in slišno tistemu, ki je na obeh področjih doma. *Janez Dovč* je eden od takih dragocenih ustvarjalcev širokega pogleda. S svojo predstavo *Tesla* nam je v vrhunski umetniško-estetski obliki približal večplastnost Teslovega sporočila za naš čas: predvsem spoznavni vidik (vidni in slišni prikaz Teslovih naprav) in pa etični vidik (Teslova razmišljanja o ustvarjalnosti za človekovo srečo). Ta celoviti prikaz, združen skupaj v eno samo veliko sporočilo, je na splošno težko predstaviti v obliki, razumljivi široki javnosti. Toda avtorju predstave gre zahvala, da je iznašel inovativno umetniško obliko za to vrsto sporočilnosti – kot je bil izumitelj tudi Tesla. *Dovčeva* predstava je tako verodostojen poklon velikemu geniju.

V predstavi je *Janez Dovč* odlično povzdignil na odrski nivo celo vrsto nenavadnih glasbenih inštrumentov in nekaterih drugih izjemno zahtevnih tehničnih naprav, ki jih je večinoma tudi sam priredil ali celo lastnoročno izdelal: inštrument na osnovi »Teslove tuljave«, laserska harfa, teremin, ročno izdelan programabilni tolkalni inštrument, prijazni robotek Nao ... Znal je tudi zbrati zelo sposobno ekipo, ki mu je pomagala pri izvedbi posameznih segmentov predstave, tako da gre zasluga tudi celotni ekipi. Pri tem je še treba omeniti, da se *Dovč* ni spuščal v mistificiranje Tesle (kot se ob predstavljanju Tesle pogosto dogaja), temveč se je zvesto držal znanih oziroma potrjenih dejstev. Precej zaslug za to natančnost ima so-scenaristka *Ana Kus*.

Vsa ta nenavadnost pa je združena v harmonično celoto, ki z mnogoterih vidikov vendarle jasno izraža Teslovo sporočilo o tem, da morajo sadovi naših prizadevanj služiti v dobrobit vsem ljudem. Teslova širina pogleda z različnih zornih kotov je avtorju predstave predstavljala velik izziv, vendar pa je kot fizik in glasbenik znal zelo posrečeno združiti znanost in umetnost v skupno ustvarjalno polje – in kot že rečeno, je za to iznašel povsem nov odrsko-umetniški izrazni način.

Zaradi vsega naštetega predstava deluje izjemno močno in prepričljivo, zaradi čistosti umetniškega izraza pa je primerna za vse generacije, od najmlajših do najstarejših. Upajmo, da bo doživela še veliko število ponovitev. Umetniška moč predstave zlahka seže tudi prek meja Slovenije, zato bo prej ali slej kdo razmišljal o priredbah za govorce drugih jezikov. Mi pa smo gotovo lahko pred vsem svetom ponosni, da je eden od nas iznašel nov umetniški jezik in v njem izrazil sporočila, še kako pomembna za naš čas.